

Panun pakinoita

Nobel-palkinnoista, "kuolleesta kulttuurista" ja vähän muustakin kulttuurista.

Muistamme varmaan jokainen, mikä valtava vaikutus oli synkeänä syksynä 1939 tiedolla, että F. E. Sillanpäälle oli myönnetty Nobelin kirjallisuuspalkinto. Jokainen suomalainen tuns ylöpeyttä, ylöpeyttä siinä mielessä, että tuo tunnus samalla velvoitti jokaisen tekemään parhaansa kansallisen kulttuurimme kansainväliselle tasolle nostattamiseksi. Tässä toissa-aitana vallitsi toimituksessa sekalainen tunnelma. Väsymys ja hermostuneisuus pyrki ainakin allekirjoittaneessa saamaan ylivoimaa. Huomasin sitten työllistässä merkinän "A. I. Virtasen henk. tiedot". Mitä maks, kysyin sihteeriltä, ja silloin sen vasta kuulin: A. I. Virtaselle oli myönnetty kerman Nobel-palkinto. Kuin paukku hypähdin ylös. Masennus oli tiipätiessään. Mitä, onko AIV-rehu saanut Nobelin?

Niin, AIV-rehu oli tosiaan saanut Nobel-palkinnon. Se oli tunnustus, jonka veroista suomalaiselle tieteele ei ole osoitettu konsanaan ennen. Ja samalla se oli, niinkuin prof. Virtanen itse on lausunut, tunnustus maamme maanviljelijöille ja karjankasvattajille, tun-

nustus kaikille suomalaisille, jotka vaikeina aikoina ovat yrittäneet parhaansa maansa elinkeino- ja talouselämän nostamiseksi.

Äskettäin julkaisi kirjailija Hagar Olsson Nya Pressenissä huomiota herättäneen artikkelin "Onko kulttuuri maassamme kuollut?" Artikkelin julkaisi sellaisenaan Vapaa Sana. Tässä ei nyt ole tilaisuutta yksityiskohtaisesti kajoja tähän polemisoiwaan kirjoitukseen, mutta kysyn vain omasta puolestani onkohan sentään kulttuuri kuollut maassa, jossa on 3,5 milj. asukasta, mutta johon siitä huolimatta kahdesti kuuden vuoden aikana joista viisi on kulunut sodassa ja ahdingossa, myönnetään Nobel-palkinto, jonka arvoa ei kait ainakaan kukaan ruotsinkielisen sivistyksen rakentaja keltäne? Onkohan? Vai olisikohan meidän oltava niin pikkumaisia, että ajattelisimme tässä Suomen-ruotsalaisten taholla vallitsevan jonkinlaisen kademielen, kun oma, suomalainen, kansallinen kulttuuri suomalaisyntyisten miesten nostattamana varjostaa maan vanhan lahdentakaisia perinteitä seuraavan kulttuurin.

Vähän ennen tietoa näistä Nobel-palkinnoista saatettiin maailmalle tieto tämän vuoden Nobelin kirjallisuuspalkinnon myöntämisestä

chileiläiselle Gabriella Mistralille. Tieto on ehkä hymähdyksellä kuitattu monissa suomalaisissa piireissä, eiköpä ilman, etteikö itse kukin olisi valmis vähän hymähtämään ajatellessaan, että kuka, kapa tuonkin kirjailijattaren tunnetaan. Mutta olkaamme tasapuolisia. Kuinkahan moni chileiläinen kirjallisuuden ystävä mahtoi tuntea meidän Sillanpäämme ennenkuin hänelle myönnettiin Nobel-palkinto? Hänet tunnettiin Euroopassa, suurimpiirtein ainakin, mutta mistä me tiedämme kuinka tunnettu Mistral on Amerikassa. Muistakaamme vain, että hän edusaa kansaa, jonka pääkielenä on espanja. Ja kuinka monta miljoonaa espanjanpuhujaa tällä maapallolla asuu. Moniko arvaa likipitäänkään, 32 miljoonaa sanoi naisellinen kollegani äsken, mutta tietosanakirja sanoo 100 milj. Espanjankieli on saksan rinnalla englannin jälkeen maailman levinnein sivistykieli.

Ja espanjankielisellä kirjallisuudella on kunniakaat perinteet. Muistakaamme vain nimet sellaiset kuin Cervantes, Lope de Vega, Calderon, Tirso de Molina jne.

Joten kunnia sille, jolle kunnia kuuluu. Ja ennen kaikkea: eläköön AIV-rehu ja prof. Virtanen, jotka toivottavasti jo nyt ovat tunnettuja sekä Chilessä että muualla kaukasissa maissa, missä kunnan ihmiset kasvattavat kunnan karjaa.